

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-682473-V/II/MS

00-090 Warszawa

Tel. centr. 22 551 77 00

Al. Solidarności 77

Fax 22 827 64 53

Warszawa, 3 lutego 2012 r.

Pani

Krystyna SZUMILAS

Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister,

Z zainteresowaniem zapoznałam się z pismem z dnia 20 grudnia 2011 r., w którym zwróciła Pani Minister uwagę na pozytywne skutki realizacji „Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce” oraz na sposób ujęcia treści dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych, bez rozróżnienia tych mniejszości, w programach nauczania poszczególnych przedmiotów szkolnych. W mojej ocenie pismo to nie stanowi jednak odpowiedzi na wystąpienie z dnia 30 listopada 2011 r., w którym sygnalizowałam konieczność podjęcia działań zmierzających do upowszechnienia podstawowej wiedzy o mniejszości romskiej i zmiany negatywnego wizerunku tej właśnie mniejszości.

Podzielam opinię Pani Minister na temat korzystnych rezultatów, jakie w omawianym zakresie przyniosło wdrożenie i realizacja rządowych programów na rzecz mniejszości romskiej, w szczególności „Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce”, wprowadzonego uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2003 r. o nr 209/2003. W wymiarze długofalowym program ten sprzyja aktywności społeczności romskiej, czego przejawem są m.in. inicjatywy, o których wspomina Pani Minister w swoim piśmie, a których celem jest upowszechnienie wiedzy o kulturze romskiej. Nie sposób nie docenić także zaangażowania asystentów edukacji romskiej zarówno w organizację nauczania dzieci należących do tej mniejszości, jak i w promocję kultury Romów.

Niewątpliwie na kształtowanie postaw uczniów szkół i innych placówek oświatowych wpływa uwzględnienie w podstawie programowej takich przedmiotów, jak Język polski, Język obcy nowożytny, Wiedza o społeczeństwie, Wiedza o kulturze, Historia czy Historia i społeczeństwa treści dotyczących języka, kultury, tradycji i historii mniejszości narodowych i etnicznych. Zagadnienia te, jak zauważyła Pani Minister, zostały

jednak w programach nauczania ujęte w sposób ogólny, bez wskazania konkretnych mniejszości. Tymczasem, w mojej ocenie, poprawa szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczności romskiej poprzez wyeliminowanie istniejących w dyskursie społecznym negatywnych stereotypów wymaga podjęcia szczególnych środków. Konieczne zatem jest podjęcie działań o charakterze edukacyjnym, poświęconych tej właśnie mniejszości. Za najważniejsze w dalszym ciągu uważam przy tym uzupełnienie podręczników szkolnych o podstawowe wiadomości z zakresu historii i kultury Romów oraz wprowadzenie tej tematyki do programu nauczania wybranych przedmiotów. Stosowne informacje powinny także uzupełnić zasoby portalu Scholaris, z którego nauczyciele czerpią materiały dydaktyczne i pomoce naukowe do prowadzenia zajęć.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn.: Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), ponownie zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o odniesienie się do przedstawionych wyżej propozycji.

Łęczę się z Panią Minister

Trena Jędrzej